

Hallituksen esitys Eduskunnalle Tšhekkoslovakian kanssa kaupan esteiden vastavuoroisesta poistamisesta tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan Tšhekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 1991 kirjeenvaihdolla sovitut muutokset Suomen tasavallan ja Tšhekkoslovakian sosialistisen tasavallan välillä kaupan esteiden vastavuoroisesta poistamisesta tehtyyn sopimukseen (SopS 60-61/74). Sopimusmuutoksella laajennetaan Tšhekin ja Slovakian liittotasavallasta Suomeen tullitta tuotavien tuotteiden piiriä koskemaan eräitä sokerivalmisteita, suklaata ja eräitä alkoholijuomia. Muutoksen tarkoituksena on antaa mainituille tšhekkoslovakialaisille alkuperä tuotteille vastaava tulliton kohtelu

kuin se, jota sovelletaan useimpien niiden tuontiin Euroopan Yhteisöstä, Euroopan vapaakauppa-alueelta ja Puolasta. Eräät näistä tuotteista ovat lisäksi tullittomia muista itäisen Keski-Euroopan maista tapahtuvan tuonnin osalta.

Sopimuksen muutos tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua valtioneisäistä hyväksymistä koskevien ilmoitusten vaihtamisesta.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

Suomen ja Tšhekkoslovakian välillä solmittiin 1970-luvulla lukuisia kauppapoliittisia sopimuksia; vuonna 1971 sopimus taloudellisesta, teollisesta ja teknisestä yhteistyöstä (SopS 12/71), vuonna 1974 sopimus kaupan esteiden vastavuoroisesta poistamisesta (SopS 60-61/74), johon on tehty muutoksia vuosina 1976 (SopS 32/76), 1979 (AsK 453/79 ja SopS 9/82), 1987 (SopS 71/87) ja 1989 (SopS 61/89 ja SopS 67/89), ja vuonna 1974 pitkäaikainen kauppasopimus (SopS 62/74). Maiden välinen clearing-sopimus lakkautettiin 1.4.1990 lukien. Vaihde-taviiin valuuttoihin oli kaupankäynnissä siirrytty jo aikaisemmin. Maiden välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta alle-

kirjoitettiin 6.11.1990. Mainituista sopimusjärjestelyistä huolimatta maiden välinen kauppa ei kehittynyt merkittävästi 1970- ja 1980-luvuilla, vaan muodosti vain noin 0,3-0,4 % Suomen kokonaiskaupasta.

Vuoden 1989 jälkeen tapahtuneiden poliittisten ja taloudellisten muutosten seurauksena Tšhekin ja Slovakian liittotasavalta on siirtymässä markkinatalouteen ja myös mainittu vapaakauppasopimus on saanut uuden merkityksen. Suomalaiset viejät saavat tällä hetkellä keskimäärin noin 6 prosentin tullietuuden kilpailijoihinsa nähden. Lisäksi Suomi on ainoana maana maailmassa vapaakauppasopimuksen perusteella vapautettu Tšhekkoslovakian 18.12.1990 käyttöönottamasta ylimääräisestä tuontimaksusta, joka koskee eräitä kulutustavaroita ja jalostettuja elintarvikkeita. Tällä

hetkellä tuontimaksu on 15 prosenttia ja sen odotetaan asteittain poistuvan kokonaan. Viejiemme saama kokonaistullietu on varsin merkittävä ja sitä on pyrittävä mahdollisimman tehokkaasti hyödyntämään.

Puheena oleva vapaakauppasopimus on mahdollistanut sen, että Suomi on voinut tullitta viedä Tšhekkoslovakiaan teollisuustuotteiden lisäksi kaikkia niinsanotun harmonoidun tullinimikkeistön (HS-järjestelmä) ryhmiin 1-24 kuuluvia eläin-, kasvi-, hedelmä-, maatalous- ja alkoholituotteita, kun sen sijaan Tšhekkoslovakia on voinut tuoda tullitta Suomeen teollisuustuotteiden ohella ainoastaan kahdeksaa tuotetta, nimittäin tuoretta tai kuivattua humalaa, agar-agaria ja muita kasviainesta saatuja kasvilimoja, puuvillalintereitä, hydrattua risiiniöljyä, muotinirroitusvalmisteina käytettäviä syötäviä seoksia, linoksiinia, vahamaisia teollisuuden rasva-alkoholeja ja kemiallisesti puhdasta fruktoosia ja maltoosia (HS-nimikkeet 12.10, 13.02, 14.04, 15.16, 15.17, 15.18, 15.19 ja 17.02). Tšhekkoslovakian vapaakauppaedut ryhmissä 1-24 ovat siis olleet erittäin rajoitetut ja oleellisesti vähäisemmät verrattuna muihin maihin ja maaryhmiin, joiden kanssa Suomi on sopinut vapaakaupasta.

Tšhekkoslovakian viranomaiset esittivät helmikuussa 1991, että tullitta Suomeen tuotavien tuotteiden joukkoon voitaisiin sisällyttää joitakin uusia tuotteita, kuten makeiset, suklaa, mallasjuomat, eräät viinit ja liköörit.

Ulkoasiainministeriö pyysi asian johdosta lausunnot valtiovarainministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, Teollisuuden keskusliitolta, Maataloustuottajain keskusliitolta, Elintarviketeollisuusliitolta, Ulkomaankauppaliitolta ja Oy Alko Ab:ltä. Lausunnoissa puollettiin yksimielisesti tullittomuuden myöntämistä kaakaota sisältämättömille ravintovalmisteille, suklaalle ja muille kaakaota sisältäville ravintovalmisteille, mallasjuomille, pullotetulle valkoviinille sekä likööreille, katkeroille ja punseille ja niiden kaltaisille juomille (HS-nimikkeet 17.04, 18.06, 22.03, 22.04.21 ja 22.08.90).

Nämä tuotteet ovat jo tullittomia EY- ja EFTA-kaupassa sekä Puolan kanssa solmitun vapaakauppasopimuksen perusteella, likööri

kuitenkin vain tuotaessa EY- ja EFTA-maista sekä Neuvostoliitosta. Mainitut tuoteryhmät tulevat todennäköisesti sisältymään myös parhaillaan neuvoteltavana olevien Euroopan talousaluesopimuksen ja EFTA-Tšhekkoslovakia-vapaakauppasopimuksen piiriin.

Valtiovarainministeriö on lausunnossaan painottanut, että mahdollisuus edellä mainittujen tuotteiden maatalousperäisten raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnan ja kotimaisen hinnan eron tasaamiseen tulee sisällyttää sopimukseen muutoksen yhteydessä. Vastaava määräys on jo Suomen EFTA- ja EY-sopimuksissa.

2. Sopimuksen muutoksen merkitys

Sopimusmuutoksella vahvistetaan Suomen ja Tšhekkoslovakian välistä kauppapoliittista yhteistyötä ja erityisesti Suomelle edullista vapaakauppasopimusta laajentamalla sen tuotekatetta vastaamaan lähemmin Suomen muihin vapaakauppasopimuksiin sisältyvää katetta jalostettujen maataloustuotteiden osalta.

Tšhekkoslovakian kanssa solmittua vapaakauppasopimusta on pidettävä Suomen kannalta tärkeänä, koska se tarjoaa suomalaisille viejille tällä hetkellä olellisen kilpailuedun, mikä tulee asteittain laskevana jatkumaan myös EFTA-Tšhekkoslovakia-vapaakauppasopimuksen tultua solmituksi. Muutoksella voidaan osoittaa, että myös Suomella on valmius kehittää myönteisessä hengessä vapaakauppaa Tšhekkoslovakian kanssa tämän myönnettyä Suomelle vapauden 18.12.1990 käyttöön otetusta ylimääräisestä tuontimaksusta.

3. Esityksen taloudelliset ja hallinnolliset vaikutukset

Muutoksen vaikutus tullinkantoon on vähäinen. Tullittomiksi ehdotettavien uusien tuoteryhmien tullit olivat Tšhekkoslovakian tuonnin osalta vuonna 1990 yhteensä 702 862 markkaa. Sopimuksen muutoksella ei ole hallinnollisia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen muutoksen sisältö

Kysymyksessä olevat muutokset Suomen ja Tshekkoslovakian sosialistisen tasavallan väliin sopimukseen kaupan esteiden vastavuoroisesta poistamisesta (SopS 60-61/74) on sovittu valtioiden välisellä kirjeenvaihdolla. Sopimusta on muutettu siten, että sen 2 artiklassa tarkoitettuun pöytäkirjaan n:o 1 sisältyvä 2 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettu 28 päivänä elokuuta 1989 tehdyllä sopimuksen muutoksella lisätty liite (SopS 61/89), korvataan liitteellä, johon sisältyvät uudet, HS-nimikkeisiin 17.04, 18.06, 22.03, 22.04.21, ja 22.08.90 kuuluvat siinä mainitut tuotteet. Lisäksi muutokseen sisältyy maininta siitä, että Suomi voi soveltaa maatalousperäisiä raaka-aineita sisältäviin tuotteisiin järjestelmää, jolla tasataan kotimaisen hinnan ja maailmanmarkkinahinnan välinen ero.

22.08.90:stä

Liköörit, katkerot ja punssit ja niiden kaltaiset juomat, jotka sisältävät muna tai munan keltuasta ja/tai sokeria (sakkaroosia tai inverttisokeria)

*) Suomi soveltaa maatalousperäisiä raaka-aineita sisältäviin tuotteisiin voimassaolevaa järjestelmää, jolla tasataan näiden tuotteiden kotimaan hinnan ja maailmanmarkkinahinnan välinen ero.

2. Voimaantulo

Sopimuksen muutos tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jolloin sopimuspuolten hallitukset ovat ilmoittaneet toisilleen valtiosääntönsä mukaisten vaatimusten täyttämistä.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen muutos merkitsee poikkeusta tullitariffilain (660/87) mukaisesti tullien määrään ja sisältää siten lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan hyväksyminen on siksi tältä osin tarpeellinen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 24 toukokuuta 1991 kirjeenvaihdolla Suomen tasavallan hallituksen ja Tshekin ja Slovakian liittotasavallan hallituksen välillä kaupan esteiden vastavuoroisesta poistamisesta tehdyn sopimuksen (SopS 60-61/74) muuttamista koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska kirjeenvaihdolla tehty sopimuksen muuttamista koskeva sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

LIITE *)

Luettelo harmonoidun järjestelmän ryhmiin 1-24 kuuluvista Tshekkoslovakian alkuperäistuotteista

HS nimike	Tavara
12.10	Tuore tai kuivattu humala, myös murskattu, jauhettu tai rakeistettu (pellets); lupuliini
13.02:stä	Agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, modifioidut
14.04:stä	Puuvillalinterit
15.16:stä	Hydrattu risiniöljy (opaalivaha)
15.17:stä	Muotinirroitustuotteina käytettävät syötävät seokset ja valmisteet eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä
15.18:stä	Linoksiini
15.19:stä	Vahamaiset teolliset rasva-alkoholit
17.02:stä	Fruktoosi ja maltoosi, kemiallisesti puhtaat
17.04	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkosuklaa)
18.06	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät ravintovalmisteet
22.03	Mallasjuomat
22.04.21:stä	Valkoviini pulloissa

L a k i

Tshekkoslovakian Sosialistisen Tasavallan kanssa kaupan esteiden vastavuoroisesta poistamisesta tehdyn sopimuksen muuttamista koskevan Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 1991 kirjeenvaihdolla Suomen tasavallan hallituksen ja Tshekin ja Slovakian liittotasavallan hallituksen välillä kaupan esteiden vastavuoroisesta poistamisesta tehdyn sopimuksen (SopS 60-61/74) muuttamista koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöön panosta ja soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Pertti Salolainen

KIRJEENVAIHTO

1. *Suomen ja Tshekkoslovakian välisen sekakomission Suomen osapuolen puheenjohtaja, Ulkoasiainministeriön kauppapoliittisen osaston Itäisen ja Keski-Euroopan sekä monenkeskisen Itä-Länsi-yhteistyön toimiston toimistopäällikkö Tshekin ja Slovakian liittotasavallan suurlähettiläälle*

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 1991

Helsinki, May 14, 1991

Herra Suurlähettiläs

Your Excellency,

Viitaten Prahassa 19.4.1991 käytyihin keskusteluihin Suomen Tasavallan ja Tshekkoslovakian Sosialistisen Tasavallan välillä 19.9.1974 tehdyn kaupan esteiden vastavuoroista poistamista koskevan sopimuksen hallintoa ja täytäntöönpanoa varten perustetun sekakomission puheenjohtajien välillä sekä aikaisempiin keskusteluihin, joita on käyty Suomen ja Tshekin ja Slovakian liittotasavallan edustajien kesken koskien mainitun sopimuksen tuotekatteen laajentamista joidenkin Suomeen tuotavien tšekkoslovakialaisten alkuperätuotteiden osalta siten, että sopimuksen tuotekate paremmin vastaisi niiden samanlaisten sopimusten tuotekatteita, jotka Suomi on solminut muiden valtioiden kanssa, esitetään, että sopimukseen tehtäisiin tiettyjä muutoksia.

Referring to the discussions held in Prague on 19 April 1991 at the meeting of the Chairmen of the Joint Commission responsible for administration and implementation of the Agreement between the Republic of Finland and the Czechoslovak Socialist Republic on the Reciprocal Removal of Obstacles to Trade done on 19 September 1974 and earlier discussions between the authorities of Finland and the Czech and Slovak Federal Republic on widening the product coverage of the said Agreement to certain additional products originating in Czechoslovakia in the list regarding imports to Finland, in order that the product coverage of the Agreement would better resemble the product coverage of corresponding Agreements Finland has entered into with other states, it is proposed to make some amendments into the Agreement.

Muutokset koskevat kaupan esteiden vastavuoroista poistamista koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettu 28.8.1989, 2 artiklassa tarkoitettuun pöytäkirjaan n:o 1 sisältyvää 2 artiklan 1 kappaleessa mainittua liitettä "Luettelo harmonoidun järjestelmän ryhmiin 1-24 kuuluvista Tshekkoslovakian alkuperä tuotteista", joka on tarkoitettu korvata tämän kirjeen ohessa olevalla liitteellä. Liiteeseen lisätään HS-ryhmät 17.04 (kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet, myös valkosuklaa), 18.06 (suklaa ja muut kaakaota sisältävät ravintovalmisteet), 22.03 (mallasjuomat), 22.04.21 (valkoviini pulloissa) ja 22.08.90 (liköörit, katkerot, punssit ja niiden kaltaiset juomat, jotka sisältävät munaa tai munan keltuaista ja/tai sokeria, sakkaroosia tai invert-

The amendments concern the Annex called "List of products originating in Czechoslovakia falling within Chapters 1 to 24 of the Harmonized System", mentioned in Protocol No. 1, Article 2, Chapter 1 referred to in Article 2 of the Agreement on the Reciprocal Removal of Obstacles to Trade, as last amended on 28 August 1989, which shall be replaced by the text annexed to this letter. HS headings 17.04 (Sugar confectionery, including white chocolate, not containing cocoa), 18.06 (Chocolate and other food preparations containing cocoa), 22.03 (Beer made from malt), ex 22.04.21 (White wine in bottles) and ex 22.08.90 (Liquors, bitters, punch and similar beverages containing eggs or egg yolks and/or sugar, sucrose or invert sugar) will be included in the Annex

tisokeria) sekä maininta siitä, että Suomi soveltaa tuotteiden valmistuksessa käytettyjen maatalousperäisten raaka-aineiden osalta maailmanmarkkinahinnan ja kotimaisen hinnan erojen tasaamista koskevaa järjestelmää.

Minulla on kunnia vahvistaa mainittuja muutoksia koskeva yhteisymmärrys Suomen Tasavallan puolesta sekä samalla ehdottaa, että ne tulisivat voimaan 30 päivän kuluessa siitä, kun sopimuspuolten hallitukset ovat ilmoittaneet toisilleen, että sopimuksen muutoksen voimaantulon edellyttämät valtiosäännön mukaiset vaatimukset ovat tulleet täytetyiksi.

Olisin kiitollinen, mikäli vahvistaisitte hallituksenne suostumuksen edellä esitettyyn.

Vastaanottakaa, Herra Suurlähettiläs, korkeimman kunnioitukseni vakuutus.

Ilkka Ruso

Suomen ja Tshekkoslovakian
välisen sekakomission
Suomen osapuolen puheenjohtaja,
toimistopäällikkö

as well as a reference to the application by Finland of the system to compensate the differences between the international price and domestic price on products containing agricultural raw materials.

I have the honour to confirm the understanding on the said amendments on behalf of the Republic of Finland and at the same time to propose that the changes would enter into force 30 days after the date on which the Governments of the Contracting Parties have notified each other that the constitutional requirements for the entry into force of these amendments have been fulfilled.

I should be obliged if You would confirm the agreement of Your Government to the foregoing.

Please accept, Your Excellency, the assurances of my highest consideration.

Ilkka Ruso

Chairman of the Finnish Side
of the Finnish/Czechoslovak
Joint Commission,
Director

LIITE

Suomen Tasavallan ja Tšhekkoslovakian Sosiaalistisen Tasavallan välillä kaupan esteiden vastavuoroisesta poistamisesta tehtyyn sopimukseen tehtävät muutokset

Pöytäkirjan n:o 1 liite korvataan seuraavalla liitteellä:

LIITE *)

Luettelo harmonoidun järjestelmän ryhmiin 1—24 kuuluvista Tšhekkoslovakian alkuperäistuotteista

HS nimike	Tavara
12.10	Tuore tai kuivattu humala, myös murskattu, jauhettu tai rakeistettu (pellets); lupuliini
13.02:stä	Agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, modifioidut
14.04:stä	Puuvillalinterit
15.16:stä	Hydrattu risiiniöljy (opaalivaha)
15.17:stä	Muotinirroitusvalmisteina käytettävät syötävät seokset ja valmisteet eläintai kasvirasvoista tai -öljyistä
15.18:stä	Linoksiini
15.19:stä	Vahamaiset teolliset rasva-alkoholit
17.02:stä	Fruktoosi ja maltoosi, kemiallisesti puhtaat
17.04	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkosuklaa)
18.06	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät ravintovalmisteet
22.03	Mallasjuomat
22.04.21:stä	Valkoviini pulloissa
22.08.90:stä	Liköörit, katkerot ja punssit ja niiden kaltaiset juomat, jotka sisältävät muna tai munan keltuasta ja/tai sokeria (sakkaroosia tai inverttisokeria)

*) Suomi soveltaa maatalousperäisiä raaka-aineita sisältäviin tuotteisiin voimassaolevaa järjestelmää, jolla tasataan näiden tuotteiden kotimaan hinnan ja maailmanmarkkinahinnan välinen ero.

ANNEX

Amendments to be made to the Agreement between the Republic of Finland and the Czechoslovak Socialist Republic on the Reciprocal Removal of Obstacles to Trade

Annex to Protocol No. 1 shall be replaced by the following annex:

ANNEX*)

List of products originating in Czechoslovakia falling within Chapters 1 to 24 of the Harmonized System

HS heading No.	Description
12.10	Hop cones, fresh or dried, whether or not ground, powdered or in the form of pellets; lupulin
ex 13.02	Modified agar-agar and other mucilages and thickeners derived from vegetable products
ex 14.04	Cotton linters
ex 15.16	Hydrogenated castor oil (so called "opal wax")
ex 15.17	Edible mixtures or preparations of animal or vegetable fats or oils of a kind used as mould release preparations
ex 15.18	Linoxyn
ex 15.19	Industrial fatty alcohols which have a waxy character
ex 17.02	Chemically pure fructose and maltose
17.04	Sugar confectionery (including white chocolate), not containing cocoa
18.06	Chocolate and other food preparations containing cocoa
22.03	Beer made from malt
ex 22.04.21	White wine in bottles
ex 22.08.90	Liqueurs, bitters, punch and similar beverages containing eggs or egg yolks and/or sugar (sucrose or invert sugar)

*) Finland applies on products containing agricultural raw materials the system to compensate the price difference between the international price and domestic price."

2. *Tshekin ja Slovakian liittotasavallan suurlähettiläs Suomen ja Tshekkoslovakian välisen sekakomission Suomen osapuolen puheenjohtajalle, Ulkoasiainministeriön kauppaliittisen osaston Itäisen ja Keski-Euroopan sekä monenkeskisen Itä-Länsi-yhteistyön toimiston toimistopäällikölle*

Helsingissä 17 päivänä toukokuuta 1991

Helsinki, May 17, 1991

Herra Toimistopäällikkö

Sir,

Minulla on kunnia tunnustaa vastaanotaneeni Teidän 14 päivänä toukokuuta 1991 päivätty kirjenne, joka kuuluu seuraavasti:

I have the honour to acknowledge receipt of Your letter dated May 14, 1991, which reads as follows:

(Suomen edellä mainitun kirjeen teksti)

(The text of the foregoing letter of Finland)

Minulla on kunnia vahvistaa Tshekin ja Slovakian Liittotasavallan hallituksen suostumus niihin maiden välillä kaupan esteiden vastavuoroista poistamista koskevan sopimuksen muutoksiin, jotka ovat tämän kirjeen liitteenä.

I have the honour to confirm the agreement of the Government of the Czech and Slovak Federal Republic to the amendments to the Agreement between the Czech and Slovak Federal Republic and the Republic of Finland on the Reciprocal Removal of Obstacles to Trade annexed to this letter.

Vastaanottakaa, Herra Toimistopäällikkö, korkeimman kunnioitukseni vakuutus

Please accept, Sir, the assurances of my highest consideration.

Peter Kerlik

Peter Kerlik

Täysivaltainen
erikoissuurlähettiläs

Ambassador Extraordinary and
Plenipotentiary